

Gratis krant, help 'm verspreiden!

KLASSE!

EEN MENGSEL VAN LIEFDE EN WOEDE VOOR (OP) HOOFD, BARRICADE EN STRAND

Nr 12 | 2011

"When you are on the bottom, you must organize from the bottom up!" (Ursula Le Guin, The Dispossessed)

Erop of eronder...

Het is moeilijk te geloven. Daar is dan het meest rechtse kabinet aller tijden in Nederland met een programma van bezuinigingen en sociale afbraak dat alleen als een regelrechte "oorlogsverklaring" van bovenaf te beschouwen valt. Maar de reactie van onderop blijft grotendeels uit. Het is vooralsnog rustig in de Nederlandse straten, enkele welkome uitzonderingen daargelaten. Wij hopen met de stukken in deze krant bij te kunnen dragen aan het hervinden van de benodigde strijdbijlen. Als het immers niet lukt om genoeg verzet te bieden, zullen de ondernemers en hun politieke vriendjes zo'n beetje alles slopen dat van waarde is voor het dagelijks leven.

★ POLDERZAPATISTAS

FOTO: MICHIEL DE RUITER/D2CREATORS.NL

Stakende werksters in de thuiszorg hebben een tent opgezet voor het gemeentehuis in Haarlem. Ze willen niet dat hun loon met 25% verlaagd wordt tot minder dan 10 euro per uur.

Wij zijn onderop

Misschien begint het probleem al bij wie zich deel voelt uitmaken van dat 'onderop'. Maar het regeerakkoord van dit gedoogkabinet maakt dat eigenlijk ontzettend makkelijk: alle niet-Westerse migranten, iedereen die niet productief is volgens het absurde neoliberale wereldbeeld, iedereen die links is, iedereen die meer dan de gemiddelde zorg nodig heeft, alle krakers en alternatievelingen, iedereen die samenleving wil opbouwen buiten de commerciële wereld om, iedereen die oud is, kunstenaars en "asocialen", iedereen die huur betaalt, alle arbeiders die van hun loon niet alle levenskosten kunnen betalen en degenen die binnenkort ontslagen zullen worden.

Nu al deze mensen naar de maatschappelijke onderkant gedreven worden, zullen ze zich ook van onderop moeten organiseren. Meer dan ooit geldt dat ze niet in de valstrik van hun "verdeel-en-heers"-strategie moeten trappen. Zonder zich in het keurslijf van 'absolute eenheid' gedicteerd door de meest gematigde bondgenoot te laten dwingen. Want dan wordt het weer een voorspelbaar poldergebeuren met wat inspraak over een beetje minder pijn. Deze keer is dat niet voldoende. Het gaat nu om het eggie.

In de aanval

Maar hoe te vermijden dat je niet telkens weer in de uitgejouwde reactionaire positie belandt, ingepakt als hervorming van het bestaande beleid? Onderop zal de taal van eisen en doelen moeten heruitvinden; politieke eisen stellen die tegelijkertijd visionair zijn, uitdrukken dat we naar een andere en rechtvaardige maatschappelijke orde verlangen. Eisen en doelen stellen die in de aanval gaan in plaats van de regering alleen netjes te "vragen" minder te snoeien en als "beschaafde burger" alleen een "grens te willen trekken" (marsderbeschaving.nl). Kampagnes voor "Basisinkomen voor iedereen" of "Recht op de stad" of "Niemand is illegaal" moeten zich dan ook van minimaliststische eisen en inpoldering hoeden. Van bovenaf zijn de frontlinies duidelijk gesteld. Die moeten nu ook niet meer ontweken worden, zoals de vakbondstop en veel sociaaldemocratische NGO's dat proberen. Het gaat er juist om ze te benoemen: ja, we hebben wat te winnen als het gaat om ons onderwijs, ons werk, onze kinderopvang, goede gezondheidszorg en oudedagvoorziening, ons openbaar vervoer, betaalbaren woningen, vrijplaatsen en onze muziek en cultuur.. Momenteel wordt het recht van veel mensen op al deze voorzieningen afgebroken. Er rest maar een optie: organiseren en tegenaanval.

Een wereld te winnen

Er zijn telkens weer momenten geweest in de geschiedenis waarop mensen ophielden zich alleen maar bezig te houden met hun de alledaagse zaken, dromen, waarden, en gesprekken. Momenten waarop alles opeens in een groter verband werd gezien. Misschien staan we ook weer aan het begin van zo'n moment. Misschien wordt een groot gedeelte van "onderop" nu wakker en beseft dat de welvaartsstaat binnen een steeds verder uitdijende wereldeconomie nooit als einde van de geschiedenis bedoeld was. Dat er nog zo veel te wachten staat, zoveel waarvoor gestreden moet worden. Maar dat er ook een hele wereld te winnen valt. Een wereld voorbij discussies over pensioenleeftijdverhogingen en hypotheekrenteaftrek. Een wereld die het waard is om de planeet van de mensheid genoemd te worden.

Aux armes, citoyens!

Hoe dan, vraagt u misschien? Ah makkelijk: Organiseer solidariteit met slachtoffers van crisis en bezuinigingen. Benut de crisis om echte koerswijzigingen af te dwingen (terug naar 'business as usual' van voor september 2008 is ook een ramp). Steun stakingen, sluit je aan bij bestaande basisorganisaties of als die niet in je buurt is: richt zelf een basisgroep op. Verwerp het pensioenakkoord, doe mee aan rellen en directe acties, organiseer media en berichtgeving (van poster en spandoek tot website, kranten en boekwinkels). Organiseer scholing over de economie, vertel wat de realiteit in Griekenland is, steun actievoerende ouderen, kunstenaars, krakers en migranten. *Ende wanhoopt niet...* er is overal een opleving van basisactivisme en linkse strijd te bespeuren. Ook dat is een effect van deze crisis en dit brievenbuspisserskabinet. Ze worden bedankt!

Nu of nooit

Griekse schuld: verrot land of verrot systeem?

★ DIMITRIS PAVLOPOULOS

Sinds 25 mei schudt Griekenland op z'n grondvesten door het protest van honderdduizenden mensen. Zij overspoelen pleinen in steden met als eis de stopzetting van het bezuinigingsbeleid van de regering Papandreou, de EU, de Europese Centrale Bank (ECB) en het IMF.

Onmiddellijk nadat de crisis in Griekenland uitbrak, begon er ook een massale aanval van Westerse media tegen de Griekse bevolking. De staatsschuldcrisis werd voorgesteld als het resultaat van wanbestuur van publieke middelen, corruptie, lage productiviteit, een buitensporig grote publieke sector en een belachelijk genereuze welvaartsstaat. Daarnaast benadrukken de media - waarbij de Nederlandse media voorlopers geweest zijn - de verantwoorde-

LEES VERDER OP PAGINA 3 ➘

Klasse!

Deze krant wordt gratis aangeboden in de hoop dat eenieder die dat wil 'm helpt verspreiden. Neem er dus wat mee voor in jouw buurt (zie www.klasse-krant.nl voor afhaalplekken) of bestel een stapeltje via: klasse@globalinfo.nl
Geld voor komende nummers kan gedoneerd worden op gironummer 9554857 t.n.v. Het Lab in Amsterdam.

“We asked for workers. We got people instead.” (Max Frisch)

No Border Netwerk Nederland in oprichting

Fort Europa raak steeds verder vervlochten met wetgeving en instellingen in de EU en diens lidstaten. De Europese landen willen graag zoveel mogelijke vrije toegang tot goedkope grondstoffen en arbeid buiten de EU. Maar het omgekeerde mag natuurlijk niet het geval zijn, en het wordt mensen zo moeilijk mogelijk gemaakt om de EU binnen te komen. Degenen die dat toch proberen, moeten hun leven op het spel zetten. Als het ze desondanks lukt, is hun lot hier - naast uitbuiting - uitsluiting en opsluiting. Gelukkig zijn er ook overal pogingen om solidariteit te betuigen en Fort Europa te helpen afbreken. Een van de ontwikkelingen in Nederland is het opzetten van een lokale tak van het No Borders netwerk.

★ RON VRIJ (NAMENS AAGU EN WSD)

Juni 2011: Een blokkade bij uitzetcentrum UK verhindert massa-uitzetting per charter naar Irak.

FOTO: NOBORDERS-UK

In het weekend van 17 tot 19 juni vond in Keulen een congres plaats om te praten over de autonome verzet- en protestbeweging in Duitsland. Opvallend was de hoeveelheid workshops die georganiseerd waren rondom het thema ‘No Borders’. Vanuit diverse invalshoeken werd dit thema bediscussieerd. Zo was er aandacht voor militante directe acties, voor een bijeenkomst in Tunesië (in september 2011) en voor het bij de strijd betrekken van zelforganisaties van migranten. Ook het opbouwen van een netwerk in Duitsland kwam uitgebreid aan de orde. Dat sluit goed aan bij de wens van Nederlandse activisten voor de oprichting van een No Border Netwerk in Nederland.

Het internationale No Borders Netwerk bestaat sinds 1999 als losse bundeling van autonome groepen uit verscheidene gebieden, die zich de strijd tegen het grensregime en tegen racisme tot doel hebben gesteld. Vanaf het begin werden acties georganiseerd, bijvoorbeeld tegen uitzetcentra, alsmede de zogenaamde No Border Camps. Die worden meestal in de buurt van een grens gehouden, omdat die gebieden zo essentieel zijn voor migranten. In augustus 2011 zal er een No Border Camp zijn in Bulgarije.

Tijdens de anarchistische Pinksterlanddagen in het Friese Appelscha hebben de Anarchistische Anti-deportatie Groep Utrecht (AAGU) en de Werkgroep Stop Deportaties (WSD) gezamenlijk voorgesteld een No Border Netwerk Nederland op te richten om diverse initiatieven te bundelen, lokaal activisme te stimuleren en beter in te kunnen spelen op internationale campagnes. Een dergelijke structuur kan een houvast bieden voor groepen en individuen, zoals het breder georiënteerde Basisgroepenoverleg (BGO) het heeft verwoord.

Verschillende lagen van verzet tegen migratiebeleid

Wanneer je kijkt naar de Nederlandse situatie wat betreft het verzet en protest tegen het huidige migratiebeleid stuit je al snel op een heleboel groepen en individuen die zich op zeer verschillende manieren bezig houden met migranten. Je zou kunnen zeggen dat er sprake is van een gelaagde structuur, met onderlinge wisselwerking.

Heel globaal – de volgende opsomming is zeker niet compleet – kun je bovenaan Vluchtelingen Werk Nederland (VWN) zetten. Hun kritiek op het migratiebeleid is niet zo radicaal als wij graag zouden willen zien. VWN maakt gebruik van informatie en kennis van organisaties die daar weer ‘onder hangen’, zoals Amnesty International, het Humanistisch Verbond en de kerken, die in het recente verleden rapporten hebben uitgebracht over de omstandigheden van migranten in detentiecentra.

Deze organisaties zullen op hun beurt gevoed worden door groepen die daar weer ‘onder’ te vinden zijn. Hierbij denken we bijvoorbeeld aan het Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt (LOS), STIL Utrecht en Stichting Vluchteling onder Dak. Vervolgens kom je groepen tegen als ASKV, Steungroep Vrouwen Zonder Verblijfsvergunning (SVZV)en Solidariteitscafé Mulawan, welke hoogstwaarschijnlijk weer mede beïnvloed worden door (directe) actiegroepen zoals Calais Migrant Solidarity (CMS-NL), All Included, AAGU en WSD.

Een doel van het opzetten van een No Border Netwerk in Nederland heeft duidelijk te maken met bovenstaande opsomming. In ieder geval de actiegroepen hebben behoefte aan veel meer samenhang tussen de verschillende groepen (en individuen). Het uitvoeren van directe acties heeft beduidend meer zin wanneer onderzoeks- en ondersteuningsgroepen die tegen deze actiegroepen aanschuren, daarin een rol willen vervullen en er een wisselwerking en uitwisseling van informatie tussen de verschillende groepen gestart wordt.

Het signaleren van misstanden (bijvoorbeeld in de aanloop naar de laatste lawaaidemonstratie bij Kamp Zeist) zou idealiter overgenomen moeten worden door andere groepen, die eveneens deze berichten naar buiten brengen. Meer samenhang in het verzet dus, waardoor het marginale tintje van de strijd tegen het migratiebeleid hopelijk zal verdwijnen.

Het nieuw op te zetten netwerk zal een rol moeten spelen in het realiseren van verbindingen tussen actie-, onderzoeks- en ondersteuningsgroepen. Het uiteindelijk doel is een wereld waarin vrijheid van bewegen een vanzelfsprekende mogelijkheid is en waar gelijkheid en solidariteit de boventoon voeren in plaats van het huidige kapitalistische systeem waarin het egoïsme en de hebzucht van de elites bepalend zijn.

Inspirerende impulsen voor lokale groepen en individuen

Een ander doel is het meer bij de strijd betrekken van groepen die actief zijn in de verschillende steden.

Momenteel zijn er in Nederland veel groepen actief op verschillende gebieden. Op migratiegebied werd enige tijd effectief samengewerkt door het in meerdere steden houden van picketlines bij uitzendbureau Randstad, dat detentietoezichthouders (bewakers) werft voor detentie- en uitzetcentra.

Het stimuleren van lokale activiteiten en dergelijke vormen van samenwerking is een tweede reden voor het opzetten van een No Border Netwerk Nederland. Het idee hierbij is dat het op dit vlak om een tamelijk informeel netwerk zal gaan, waar lokale groepen laagdrempelig aan deel kunnen nemen, zonder een min of meer verplichtende belasting van talloze vergaderingen en extra taken. Een goed functionerend netwerk zal daarnaast steun kunnen bieden aan ‘geklinkerde’ (op straat levende) migranten, door samenwerking en uitwisseling tussen hulp en onderdak biedende mensen en panden, medische hulp enzovoort.

Aanhaken bij internationale campagnes

Vanuit het internationale No Border Network worden campagnes gevoerd tegen de Europese grensbewakingsdienst Frontex en bedrijven die profiteren van het repressieve migratiebeleid. Deze campagnes zullen ook binnen Nederland gaan lopen, waarbij een Nederlands No Border Netwerk een geschikte structuur is om deze onder de aandacht en in de publiciteit te brengen. Het is de bedoeling dat vanuit het netwerk een informatietour opgezet zal worden om de twee campagnes verder uit de doeken te doen.

Tegelijkertijd wordt gewerkt aan mogelijkheden om snel te kunnen mobiliseren en/of een alarmlijn op te zetten, zodat mensen bij dreigende deportaties en charteruitzettingsvluchten sneller geïnformeerd kunnen worden.

De hierboven genoemde argumenten om een netwerk op te gaan zetten zijn zeker niet compleet. Er valt nog veel meer te zeggen over deelname van Nederlandse activisten aan het internationale No Border Network en aan de No Border Camps, over het gegeven dat de Calais Migrant Solidarity groep een speciale plek zal innemen in dit geheel en überhaupt over hoe dit initiatief uitgewerkt zal kunnen worden. Vanuit een No Border Netwerk kan ook gekeken worden naar de samenhang van migratie met andere thema’s van strijd.

Het No Border Netwerk Nederland zal zeker in de opstartfase moeten steunen op een landelijke groep die de contouren van zo’n netwerk verder vorm moet geven. Te denken valt aan praktische zaken als mailinglijst en website. Er zal een informatietour georganiseerd moeten worden en worden nagedacht over het uitwisselen van informatie uit het internationale circuit en er zal een model moeten komen waaruit acties en andere initiatieven kunnen voortkomen. Ook is er het idee over enkele jaren een internationaal No Border Camp in Nederland te organiseren, wat nog een behoorlijke uitdaging zal zijn.

Om een en ander goed vorm te geven, zodat er voldoende draagvlak en -kracht zal bestaan voor zo’n netwerk, organiseren we in het eerste weekend van oktober (30 september tot en met 2 oktober) een No Border Nederland weekend. Als je interesse hebt om deel te nemen aan deze bijeenkomst dan kun je je vanaf heden al aanmelden via: info@aagu.nl

www.aagu.nl

25-29 augustus, No Border Camp Bulgarije

Voor het eerst zal er een No Border Camp in Bulgarije worden georganiseerd. Van 25 tot 29 augustus zal dit camp aan de grens met Turkije (en Griekenland) opgezet worden en een programma van workshops en acties hebben. Iedereen die mee wil doen is welkom. Meer informatie: http://noborderbulgaria.wordpress.com/

Vervolg van pagina 1

Waarom de Grieken gelijk hebben met verzet tegen verdere privatisering en bezuinigingen

lijkheid van de 'gewone' Griekse burger voor de crisis. Plotseling gingen alle kranten verhalen afdrukken over Grieken die handig belasting zouden weten te ontwijken, hoge lonen ontvangen voor weinig werk, uitkeringen ontvangen waar ze geen recht op hebben en al op 53-jarige leeftijd met pensioen zouden gaan.

Geen van die verhalen is waar. Een snelle blik in de officiële cijfers van EUROSTAT of de OESO leert al dat Grieken gemiddeld 2120 uur per jaar werken (de Nederlanders 1389) en ze gaan gemiddeld met pensioen als ze 61.9 jaar zijn (de Nederlanders 62.1). Belastingontduiking bestaat alleen voor rijken. Er zijn 4000 offshore bedrijven actief in Griekenland, die helemaal geen belastingen betalen. Wat de ambtenaren betreft: die beslaan 22.6 procent van de totale arbeidskracht (22.7 procent in Nederland) (cijfers ILO 2006). In 2009 bedroeg het totaal aan uitgaven aan lonen en pensioenen voor ambtenaren 10.3 procent van het BBP en sociale uitgaven 15 procent. Beide cijfers zijn aanzienlijk lager dan bij de meeste andere Europese landen (OECD Employment Outlook, 2005*)

> Net als andere EU-landen gaf de Griekse regering grote kapitaalsinjecties aan de banken

De oorzaken van de crisis

Volgens het Global Wealth Databook (Oktober 2010) hebben 60.000 Grieken - in land en onroerend goed - bezit ter waarde van ongeveer $ 736 miljard, met nog eens $340 miljard aan 'mobiel' bezit. Hoe hebben ze dit bij elkaar kunnen krijgen? De Griekse staat was niet bezig met het subsidiëren van de bevolking, zoals de Europese media beweren, maar was vooral bezig de grote Griekse ondernemingen te spekken. De Olympische spelen waren het toppunt van dit subsidiebeleid. Bedrijven kregen enorme bouwopdrachten toegespeeld tegen bedragen die drie keer hoger waren dan de marktprijzen. De Spelen kostten officieel 11.2 miljard maar sommige schattingen komen zelfs in de buurt van 20 miljard. Geen wonder dus dat de Olympische Spelen een begrotingstekort van 5 miljard betekenden.

Sinds begin jaren '80 is Griekenland een van de beste klanten van de militaire industrie geweest. Naar schatting heeft de Griekse staat in die periode 100 miljard gestoken in de race om Turkije op bewapeningsgebied bij te houden. Het beruchte voorbeeld van de defecte onderzeeërs die Griekenland midden in de crisis van Duitsland kocht, is nooit onderwerp van aandacht geweest bij de geplande bezuinigingen.

De kredietcrisis van 2008 gaf de laatste slag. Naar het 'briljante' voorbeeld van andere EU-landen, gaf de Griekse regering grote kapitaalsinjecties aan de banken om hun faillissement te voorkomen. Tot nu toe hebben Griekse banken meer dan 110 miljard ontvangen in verschillende vormen van financiele steun. Het zal niet verbazen dat ze dit geld nooit gebruikt hebben om de reële economie te stimuleren.

FOTO: JOHN PORFYROPOULO HTTP://WWW.FLICKR.COM/PHOTOS/BIGLEBO

Dit alles heeft de Griekse staatsschuld volslagen onhoudbaar gemaakt. In de laatste 10 jaar heeft Griekenland 490 miljard geleend. Van dit bedrag werd 450 miljard gebruikt om vorige leningen te herfinancieren en maar 20 miljard om het begrotingstekort te dichten (en er is geen bewijs voor wat er met de resterende 20 miljard gebeurd is....). In 2011 bedroeg het geheel aan staatsuitgaven 56 miljard, terwijl de kosten van herbetalen van schulden 58 miljard zijn...

Eerste bail out - eerste reddingspakket voor de banken

Een jaar na de invoering van de eerste ronde van bezuinigingsmaatregelen is duidelijk dat hun doel allesbehalve was om de Griekse economie te redden. Deze maatregelen hebben geleid tot een ernstige daling van consumptie en volledige economische stagnatie. Sinds mei 2010 zijn 65.000 ondernemingen gesloten, terwijl de activiteit in de bouw met 73 procent afnam. Werkloosheid is gestegen naar 16.2 procent (voor jongeren 40). Het BBP van het land -gemeten naar driemaandelijkse waarde - is gedurende 2010 met 6.8 procent gedaald. Het antwoord op de vraag waarom dit beleid gevoerd wordt, wordt gegeven door de voormalige president van de Bundesbank, Karl Otto Pohl (Spiegel 18/05/2010). Het reddingsplan *"was gericht op het beschermen van Duitse banken, maar met name Franse banken, tegen het afschrijven van uitstaande leningen" (...) "Als je dat bekijkt, kun je zien waar het hier werkelijk om ging - namelijk om het redden van banken en rijke Grieken"*. Wat de Nederlandse media niet vertellen is dat geen ene cent van het geld dat de Nederlandse staat als lening aan Griekenland geeft, bij de Griekse bevolking is geëindigd. De lening mag alleen gebruikt worden om de oude schulden te financieren. De EU-regeringen financieren dus de banken met de Griekse crisis als excuus. Het resultaat van deze reddingsoperatie is het overhevelen van een onhoudbare schuld naar de rest van de Europese landen.

De eerste lening werd vorig jaar aan Griekenland gegeven om tijd te kopen voor de Franse, Duitse, Nederlandse en andere banken zodat ze hun aandeel in de Griekse obligaties konden afstoten. Ze konden die voor een groot deel doorverkopen aan de ECB of aan private speculanten die gokten op het vergroten van hun onderhandelingspositie in het vooruitzicht van een tweede steunpakket dat er nu aan zit te komen.

Dat tweede pakket gaat namelijk gepaard met de eis dat Griekenland het gehele collectieve bezit van de Griekse bevolking in de uitverkoop gooit. Staatsbedrijven en diensten, grond en gebouwen, vliegvelden, havens... In de meeste gevallen is de 'vrijwillige verlenging' van de terugbetalingstermijn van staatsobligaties die nu voorgesteld wordt als de ultieme oplossing voor de crisis, niets meer dan de uitruil van deze verlenging voor het verkrijgen van staatseigendom voor een habbekrats.

FOTO: JOHN PORFYROPOULO HTTP://WWW.FLICKR.COM/PHOTOS/BIGLEBO

Griekse burgers op de voorgrond

Een nieuw element de laatste maand, is dat de Griekse burgers niet langer toeschouwers van de crisis blijven. Het aantal mensen dat de pleinen vult, overtreft verre de grenzen van mensen die zich links beschouwen en de creativiteit en gedrevenheid van de demonstranten gaat elke beperking te boven die traditie of ervaring zou kunnen opleggen. Mensen stromen de centrale pleinen van alle steden van het land op in hun tienduizenden en soms honderduizenden. Op 15 juni vond het grootste protestevenement in de geschiedenis van het land plaats in Athene. Mensen blokkeerden het parlement en slaagden erin om het Syntagma plein te heroveren na een brute politieaanval.

De diversiteit van de deelnemers in het protest is opvallend. op dit moment voegen mensen uit het gehele politieke spectrum zich bij de protesten. Vakbondsleden, linksen met een lange ervaring in protesten, anarchisten staan naast mensen die voor het eerst in hun leven aan protesten deelnemen en de Griekse vlag meetorsen, of mensen van conservatieve oorsprong. In het begin werd deze diversiteit door traditioneel links argwanend bejegend. Vertegenwoordigers van partijen en vakbonden werd geen prioriteit geschonken in de volksvergaderingen. De protesten en de volksvergaderingen formuleerden geen heldere doelen naar aloude linkse strategie. Maar in de loop van de weken die volgden, werd de argwaan overwonnen en nu neemt iedereen evenredig en voluit mee aan de protesten en de vergaderingen. De opvallende enige uitzondering vormt de Griekse Communistische Partij (KKE). Deze partij doet alles wat mogelijk is om zich te onderscheiden van de protesten die 'politiek onduidelijk' zouden zijn. Daarmee wordt de regering een alternatief geboden om de reacties van de bevolking te sturen naar een politiek gezien ongevaarlijke manier. De KKE koos er ook voor om te breken met standpunten die lange tijd heilig waren om zich van de beweging te onderscheiden. Op hetzelfde moment dat een meerderheid van de bevolking beseft dat de Euro geen zegen maar een zonde is, verklaart de Communistische Partij dat 'het nu niet het moment is om uit de Euro te stappen'.

Los van de standpunten van politieke partijen en organisaties is nu duidelijk dat de mensen stand zullen blijven houden. Op het moment dat dit stuk geschreven wordt voert de beweging hevig strijd om te proberen te bereiken dat het stemmen over de bezuinigingsmaatregelen geblokkeerd wordt. Ongeacht de uitkomst van die strijd, kan er een veilige conclusie getrokken worden: de socialistische regering en de EU en het IMF kunnen niet eenzijdig beslissen over het lot van de Grieken. Wij hebben besloten dat dat lot in eigen handen willen nemen, en zijn niet van plan dat op te geven!

** OECD-statistieken over arbeidsuren: http://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=ANHRS*

Recht op Stad: een radicaal con

Interview met activisten uit Hamburg en een vergelijking met Amsterdam

De stad is al lang onleefbaar geworden voor een groot deel van de bevolking, zoals gemarginaliseerde arbeiders met lage inkomens, migranten, precaire creatievelingen en activistische ZZP'ers. Onbetaalbare woonruimte, *gentrification*, de commercialisering, leiden tot een ongelijke toegang tot de stad. Dit geldt voor de toegang tot de infrastructuur en de ruimte, maar ook voor de politieke participatie in de stad. Deze problematiek heeft over de hele wereld de afgelopen vijftien jaar tot nieuwe vormen van protest geleid, die hun uitdrukking vinden in het begrip 'Recht op Stad'. Sinds het eerste Wereld Sociaal Forum in Brazilië, waar Latijns-Amerikaanse netwerken de mondiale Verklaring 'Recht op Stad' initieerden, gebruiken sociale bewegingen het concept om de negatieve gevolgen van neoliberale globalisering op stedelingen te analyseren en te bekritiseren. Het is ook een model om zich in netwerken te organiseren, en om alternatieven aan te dragen. Hierbij staat het recht op participatie en universele rechten van elke stadsbewoner centraal, ongeacht haar/zijn juridische status of achtergrond.

Het burger-netwerk 'Habitat International Coalition' (HIC) gaf de verklaring mondiaal vorm. Op regionaal niveau ontstonden er Recht op Stad netwerken en initiatieven in Mexico City (2001), in de Verenigde Staten (2007) en sinds 2008 ook in Duitsland. Vooral in Hamburg, waar in 2009 het *Recht auf Stadt* netwerk in het leven geroepen werd, is de afgelopen jaren veel gebeurd. Verder bouwend op het *EuroMayday* netwerk, dat al verschillende sociale thema's en groepen samen bracht rond het concept *precariteit* (wat betreft arbeid, woning of sociale positie) is een relatief veelzijdige beweging ontstaan die er op lokaal niveau in slaagt eisen in de realiteit om te zetten, bestemmingsplannen voor gebouwen te veranderen en sociale centra te creëren. In Hamburg vond van 2 tot 5 juni dit jaar een internationaal congres plaats om de ervaringen te analyseren en nieuwe ideeën en politieke interventiemogelijkeden te bediscussiëren.

Een centraal thema hierbij is het spanningsveld tussen *real-politieke* strategieën en het gevaar van coöptatie door overheden, oftewel inpoldering. Uit ervaring, vooral uit de Amsterdamse context, hebben wij geleerd dat de meeste praktische politieke alternatieven die een beleid voorstaan gebaseerd op 'inspraak' en 'participatie' vaak niet daadwerkelijk 'rechten' aan stedelingen geven om zelf hun leven en stedelijk beleid vorm te geven. De voorstellen creëren vaak juist een democratische illusie die politieke bewegingen opsplitsten en verzwakken. Juist Amsterdam, waar het poldermodel en het broedplaatsenbeleid de kraakbeweging verzwakt heeft, zou Hamburg als 'bad practice' tot voorbeeld moeten dienen.

Gentrification

Gentrification **- dat als 'stadsvernieuwing' vertaald zou kunnen worden - is een term die gebruikt wordt om het 'opkrikken' van een buurt of stadsdeel op sociaal, cultureel en economisch gebied aan te duiden. Dit gaat gepaard met een stijging van de prijzen van onroerend goed, wat als gevolg heeft dat armere buurtbewoners alsmede kleine bedrijven en buurtwinkels moeten verhuizen en de lokale economie overgenomen wordt door grote bedrijvenketens en luxe winkels.**

Tegelijkertijd geldt echter dat een puristische en homogene links-ideologische strategie weinig betekenis heeft voor de gemarginaliseerden in de stad – van de ongedocumenteerde migranten die dagelijks moeten vrezen voor politiecontroles tot diegenen die zich geen museumbezoek, concertkaartje of kopjes 'latte macchiato' kunnen veroorloven. Door deelname aan een gemeenteraadsvergadering (door bezetting of inspraak), door te kraken en te legaliseren, en de bijhorende discussies en interacties, ontstaan ook kruisbestuivingen en nieuwe vormen van politiek protest die voor het computerbeeldscherm niet tot stand komen.

Hoe denken activisten die zich nu met stadsbeleid bezig houden over dit spanningsveld? Wat kunnen we van elkaar leren? Wat zijn de ervaringen uit Hamburg en wat kunnen Nederlandse activisten hiervan leren en andersom? In deze Klasse! vragen wij activisten van het initiatief Lux & Konsorten (www.lux-net.de) uit Hamburg - die deel uitmaken van het Recht op Stad en het EuroMayday netwerk - over hun strategische overwegingen in het verzet tegen *gentrification*. In de volgende Klasse! worden Amsterdamse activisten gevraagd te vertellen over hun strategieën en acties in tijden van het kraakverbod en sociale afbraak.

Klasse!: Het begrip "Recht op stad" biedt vele politieke mogelijkheden: het analyseert de stad in de brede zin als ruimte maar ook als motor voor sociale verandering. Daarbij staat de vertegenwoordiging van gemarginaliseerde mensen centraal. "Recht op stad" netwerken zijn vaak horizontaal georganiseerd en passen basisdemocratische principes toe. Ze zijn divers en bieden ruimte voor tegendraadse visies en eisen, maar ook voor real-politieke eisen. Hier ontstaat dan ook een spanningsveld dat vaak door machthebbers misbruikt wordt door (gedeeltelijke) participatie als coöptatiemiddel aan te bieden. Speelt deze discussie in Hamburg?

Lena: Om te beginnen omvat het 'Recht op stad' netwerk een veelvoud aan initiatieven – van het 'Gängeviertel' [een wijk die momenteel 'opgeknapt' wordt een waar sinds 2 jaar kraakacties plaatsvinden] en de 'Rote Flora' [een sociaal centrum in het Hamburgse Schanzenviertel dat 22 jaar geleden gekraakt is] tot de 'Schreberspacken' [een initiatief voor het behoud van volkstuinen in Hamburg Altona]. En de politieke stellingnames zijn net zo divers als deze verscheidenheid aan aangesloten groepen. Deze ervaringen hebben we vooral opgedaan als onderdeel van EuroMayday Hamburg [een breed netwerk dat elk jaar een 1 mei demonstratie organiseert] en binnen het initiatief Lux & Konsorten.

Arndt: Dat initiatief bestaat sinds ongeveer een jaar. Lux & Konsorten is een verband van precaire zelfstandig werkenden en kleinschalige ondernemers, dat zich inzet voor betaalbare bedrijfsruimtes in de wijk Altona. De bandbreedte van Lux & Konsorten gaat van onderwijsinitiatieven tot scooterwerkplekken. Ons doel is een alternatief bedrijvencomplex, waar we collectief kunnen werken en gezamenlijk politiek kunnen bedrijven. Begin december 2010 hebben we een leegstaand fabriekgebouw in de wijk Altona in witte doeken ingepakt en onze eis voor 'bedrijfsruimtehuren van 5 Euro per vierkante meter inclusief' publiekelijk gemaakt. De eigenaar van het fabriekgebouw, het vastgoedfonds Quantum, wil het gebouw slopen en dure koopwoningen bouwen. Hiermee moet de deelraad echter nog instemmen.

Van begin af aan was een van onze leuzen "Bezetten om te huren". Na de inpakactie hebben we de druk verder opgevoerd. We hebben andere ZZP'ers gevraagd, een fietsdemonstratie georganiseerd, en nog een ander terrein bezet. Tegelijkertijd waren we in gesprek met buurtpolitici. De vraag is voor ons niet of we ingekapseld worden, maar of we onze eisen kunnen behalen.

Lena: In de afgelopen jaren hebben we verschillende onderzoeken uitgevoerd over precaire arbeidsomstandigheden. We hebben deelnemers aan EuroMayday geïnterviewd, en we hebben gesprekken gevoerd met beveiligers, schoonmaaksters, stagiaires en tijdelijke werknemers van de Documenta en de Berlinale. Daarbij kwamen we erachter dat er een alomtegenwoordige ontevredenheid heerst over de eigen arbeids- en levensomstandigheden, die zich echter slechts zelden vertaalt naar een collectieve strijd. Iedereen weet dat zij/hij precair is, maar niemand gelooft dat te kunnen veranderen. Niet inkapseling, maar ontbrekende succesverhalen zijn volgens ons het kernprobleem.

FOTO: RASANDE TYSKAR HTTP://WWW.FLICKR.COM/PHOTOS/RASANDE

Dit wordt ook duidelijk aan de hand van de gegentrificeerde wijken in Hamburg. De kritiek op *gentrification* bestaat al jarenlang, maar pas door de succesvolle bezetting van het 'Gängeviertel' is er een beweging ontstaan. Dit heeft laten zien dat we de macht hebben om iets te veranderen. Tegelijkertijd is het duidelijk, dat het terugkopen van 12 huizen niet voldoende is om de neoliberale stad te laten kapseizen. Maar ik geloof niet dat het daarom nodig is alleen fundamentele eisen te stellen. Dit leidt slechts tot een abstract radicalisme à la 'kapitalisme afschaffen'. In plaats daarvan gaat het erom de conflicten te veelvoudigen en zoveel mogelijk stedelijke ruimte te onttrekken aan de vastgoedspeculatie. Daar willen we met Lux & Konsorten een bijdrage aan leveren.

Klasse!: Zich in een sociale strijd te beroepen op een 'creatieve klasse' die recht op goedkope werkruimte heeft, wordt ook bekritiseerd. Het geeft de overheid de mogelijkheid toezeggingen te doen aan een bepaald - economisch bruikbaar - deel van de maatschappij, namelijk kunstenaars en relatief welgestelde witte werkende zelfstandigen. De rest; armen, daklozen, ongedocumenteerde migranten, blijft dan buitengesloten.

Arndt: Wat betreft het "Gängeviertel" moet er een onderscheid gemaakt worden tussen de publieke waarneming waarin het inderdaad altijd gaat om kunstenaars, en de daadwerkelijke sociale samenstelling. Die is namelijk veel diverser. Dat maakt het initiatief 'Komm in die Gänge' ['Kom op gang', een woordspel met de buurtnaam] ook duidelijk: "We zijn schilders, stadsplanners, grafici, illustratoren, koks, designer, maatschap-

cept met praktische politieke mogelijkheden

pelijke werkers, sieradenmakers, hulparbeiders, fotografen, architecten, webdesigner, meubelmakers, stoffeerders, timmerman, tuinier, dichter, uitkeringstrekkers, projectontwikkelaars, verpleger, violist, leraar, (...), modeontwerper, zanger, juf, en biogroenteverkoper. We zijn velen en we worden dagelijks meer. Wij zij de stad, want: De stad zijn wij allemaal."

Lena: Het is problematisch om zomaar het heersende beeld van de succesvolle creatieveling over te nemen. Daar staat tegenover dat de dagelijkse arbeidsomstandigheden in de "creatieve economie" in hoge mate door precariteit gekenmerkt zijn – van tijdelijke contracten en projectarbeid tot zelfstandigheid, stages en onbetaalde arbeid. Ook bij "Lux & Konsorten" worden we ermee geconfronteerd dat kleine bedrijfjes en precaire zelfstandige werknemers steeds 'ondernemers' genoemd worden. Maar we hebben niets gemeen met vastgoedfondsen of de middenstand. Van werkloosheid en tijdelijke weten de meesten van ons wel het nodige af.

Arndt: Op dit punt biedt de analyse van de Italiaanse denker Sergio Bologna over de nieuwe klassensamenstelling en zelfstandig werk een helder perspectief. In dezelfde mate waarin outsourcing- en netwerk-ondernemingen de plaats hebben ingenomen van centralisatie en megabedrijven, is ook de maatschappelijke betekenis van 'zelfstandigheid' fundamenteel veranderd. Slechte betaling, lange werktijden en ontbrekende sociale zekerheid zijn vandaag de dag alomtegenwoordig. Bologna heeft dit goed onder woorden gebracht: "Wie over ondernemers praat, heeft het over succes, wie over arbeid praat, heeft het over lijden." We vinden het belangrijk om over arbeid te praten.

Lena: In plaats van de scheidslijn tussen 'creatieven' en 'gemarginaliseerden' te bestendigen, gaan we op zoek naar contactpunten en overeenkomsten. Veel creatieven worden gedwongen een bijbaantje te hebben om hun huur te kunnen betalen. Veel zelfstandige werknemers ontvangen Hartz IV [de Duitse bijstandsuitkering]. Waar uiteenlopende levenswerkelijkheden overlappen, kunnen nieuwe allianties ontstaan.

Klasse!: Het Recht op Stad netwerk is dus redelijk divers, en het is ook gebaseerd op een horizontale en open vorm van organiseren. Dat doet erg denken aan het EuroMayday netwerk dat elk jaar een 1 mei demonstratie organiseert en waar jullie ook sinds 2005 bij betrokken zijn. Wat is de relatie tussen de twee?

Lena: Hoewel er persoonlijke overlappingen en vriendschappen bestaan, zijn EuroMayday en het Recht op Stad netwerk twee verschillende dingen. Maar ze beroepen zich inderdaad allebei op vergelijkbare politieke beginselen. In alle twee netwerken spelen dagelijkse en lokale conflicten, experimenteren met nieuwe vormen en openheid een grote rol.

Arndt: Na de kraak van het Gängeviertel hebben wij naar verbindingen tussen de conflicten rond precariteit en gentrificering gezocht. "Lux & Konsorten" is voor ons een antwoord daarop. Vooral de oude stadswijken in de buurt van het stadscentrum die door standsvernieuwing getroffen zijn, worden gekenmerkt door diverse soorten werkplekken, zoals ateliers, kleine kantoren en werkplaatsen. Als de huur in deze wijken omhoog gaat, dan worden niet alleen degenen die daar wonen maar ook degenen die daar werken verdreven. Elke huurverhoging betekent minder loon en op een gegeven moment gaat het niet meer. Tegelijkertijd is bedrijfshuur een van de weinige punten waarop zelfstandigen zich gezamenlijk kunnen verzetten. Het grote aantal verschillende opdrachtgevers maakt dit op het gebied van loon moeilijk; op het gebied van huur is er een gemeenschappelijke tegenstander.

Lena: Maar in het Recht op Stad netwerk wordt de problematiek rond werk ook altijd weer op de kaart gezet. Ook in Christoph Schäfer's boek, 'Die Stadt ist unsere Fabrik' ('de stad is onze fabriek'), waarin hij beschrijft: "Tegenwoordig is de stad zelf een productieplaats geworden: niet alleen van goederen maar vooral van concepten, houdingen, passies, communicatieve netwerken. In deze zin creëert een subcultuur met nieuwe modes en codes dus permanent meerwaarde. De vraag is dan: wie profiteert van deze meerwaarde?"

Klasse!: Anders dan in Hamburg bestaat in Amsterdam een spanning tussen kunstenaars en politieke activisten. Verdeel en heers-strategieën van de overheid zoals het broedplaatsbeleid, welk het recht op goedkope ruimte beperkt tot werkruimte (en niet woonruimte) en dan ook nog alleen voor kunstenaars of de 'creatieve sector', heeft de beweging gesplitst. In Hamburg lijkt het erop dat er een gemeenschappelijk politiek programma is ontstaan.

Lena: In Hamburg zijn er de laatste jaren ook pogingen geweest subculturen te instrumentaliseren, voor stadsmarketing, stadsontwikkeling en bevordering van het zakenleven. Een voorbeeld hiervan was het Broedplaatsbeleid. Deze pogingen zijn in Hamburg met het manifest 'Not In Our Name', dat ondertekend werd door meer dan duizend mensen die in de cultuursector actief zijn, duidelijke afgewezen: "Wij weigeren over de stad in marketingtermen te spreken. Wij willen noch daarbij helpen onze beurt als 'kleurrijke, vrijmoedige en diverse wijk' te 'positioneren', noch denken wij bij Hamburg aan 'water, vrijheid, internationale allure' of aan al de andere dingen die jullie als 'succesonderdelen van het merk Hamburg' verzinnen. Wij denken aan andere dingen. Aan meer dan een miljoen m2 leegstaande kantoren, bijvoorbeeld, of dat jullie de Elbe met glazen torens dichtbouwen. Wij constateren dat in de westelijke binnenstad bijna geen kamer in een woongroep voor minder dan 450 EUR te verkrijgen is, en nauwelijks woningen voor onder 10 EUR per vierkante meter. Dat het aantal sociale woningen komende jaren gehalveerd wordt. Dat arme, oude en de migranten bewoners naar het stadsrand moeten verkassen door de bijstand en het woonbeleid." Het is maar een voorbeeld dat in Hamburg moeilijk te spreken is van een kloof tussen 'kunstenaars' en 'activisten'.

Arndt: Maar wat er wel degelijk bestaat is een kloof tussen verschillende politieke uitgangspunten. De traditionele autonome Rote Flora bestaat natuurlijk nog steeds. Maar zelf vind ik vooral die initiatieven interessant die nieuwe wegen ingegaan zijn. Zo heeft het initiatief 'Komm in die Gänge' het gebouw in de wijk met een tentoonstelling bezet en deze voor alle stadsbewoners geopend. Tegelijkertijd hebben de initiatiefnemers vanaf het begin onderhandeld. Dit heeft speelruimtes geopend die tot het terugkopen van de gebouwen door de stad hebben geleid.

Klasse!: Hoewel er in Hamburg een brede beweging is ontstaan die moeilijk in klassen of subcultuur-clichés gestopt kan worden, zijn - zoals zo vaak in Noord-Europese bewegingen - migranten en arme mensen ook hier ondervertegenwoordigd. Onder het Recht op Stad concept wordt echter geëist dat de stad juist voor gemarginaliseerde groepen toegankelijk is. Wordt dit binnen het netwerk besproken en is er een strategie om deze groepen te bereiken en deel te laten uitmaken van de beweging?

Arndt: Ook migranten en armen hebben de laatste jaren aan de protesten deelgenomen, bijvoorbeeld in het conflict rond de Korallus-wijk. Hier wonen vooral Turkse families en ouderen. Een paar jaar geleden heeft GAGFAH, een van Duitslands grootse woningbouwbedrijven, de wijk opgekocht. Sindsdien vervallen de huizen. De voorgevels zijn lek en de woningen beschimmelen. Rond 200 bewoners hebben begin dit jaar tegen deze toestanden bij het hoofdkantoor van het bedrijf gedemonstreerd.

Lena: Maar het gaat er natuurlijk wel om meer sociale verbindingen te leggen. Dat is wat we met Lux & Konsorten ook proberen. Nadat we het leegstaande fabrieksgebouw verpakt hadden en naar buiten zijn getreden als precaire zelfstandige en kleine bedrijven, hebben we van omwonenden veel steun gekregen. Een van de eerste supporters op onze Facebook site was een Turkse visboer die zijn winkel op het fabrieksterrein had, totdat de investeerder zijn huur opzegde. Als wij als 'activisten' waren opgetreden, waren we alleen onder ons gebleven.

Voor noten en veel links, zie de webversie op klasse-krant.nl.

FOTO: AVANON HTTP://WWW.FLICKR.COM/PEOPLE/78317189@N00/

Recht op Stad in Amsterdam: nieuwe strategieën nodig?

De film *'Creativity and the Capitalist City: the Struggle for Affordable Housing in Amsterdam'* van Tino Buchholz geeft een overzicht van het debat dat 10 jaar geleden is ontstaan rond de creatieve stad en de creatieve klasse – en dat van grote invloed is geweest op stedelijk beleid. De film portretteert het Amsterdamse verzet tegen *'gentrification'* aan de hand van interviews en analyses en stelt kritische vragen over anti-kraak en het broedplaatsenbeleid. Een vraag die centraal staat is in hoeverre dit beleid vooral de 'creatieve' commercialisering van de stad bevordert, in plaats van die te heroveren met zelfgeorganiseerde en goedkope structuren. Is het concept 'Recht op Stad' een mogelijk antwoord op de problemen omtrent anti-kraak en broedplaatsenbeleid? In de volgende *klasse!* gaan we hier nader op in. (Meer over de film op www.creativecapitalistcity.org)

"Lux & Konsorten" in aktie

FOTO: RASANDE TYSKAR HTTP://WWW.FLICKR.COM/PHOTOS/RASANDE

Hoe 'Do it yourself' onderdeel geworden is van het heersende economische en politieke systeem en wat daar tegen te doen

DIY en de creatieve klasse-vijand

Toen we aan het discussiëren waren over de invulling van het laatste 2.Dh5-festival(*) waren we het al snel eens dat het hoofdmotief een vervolg op dat van een jaar eerder zou moeten zijn. Toen stelden we de vraag 'hoe te organiseren?'. Gezien de aanhoudende crisis, de dreigende gigabezuiniging en de verder voortschrijdende verrechtsing leek ons de noodzaak duidelijk om verder te borduren op deze kernvraag voor linkse groepen en bewegingen.

★ KEES STAD

Zoekend naar beginpunten om de bestaande ideeën (en praktijk) daaromtrent in onze eigen radicalere kringen – zeg het buitenparlementair-linkse gebeuren - tegen het licht te houden, zagen we ons meteen voor het probleem gesteld dat die er eigenlijk niet of nauwelijks zijn. De Nederlandse 'beweging' is altijd nogal wars geweest van grote woorden en theorieën, en immer erg praktisch gericht geweest. Het motto was veelal 'niet lullen maar poetsen'.

Als we het perspectief schetsen van de actiegroepen en radicale bewegingen waar we ons nu in bewegen, is misschien de meest

> "Doe het, doe het, doe het. Doe het niet alleen. (Bram Vermeulen)

toonaangevende ontwikkeling die van de kraakbeweging. Die groeide begin jaren '80 snel en kon op verbazingwekkend veel sympathie rekenen ondanks de soms zeer militante methodes. Die kraakbeweging bouwde voort op linkse bewegingen die in de jaren '60 en '70 waren ontstaan, maar was daar ook een reactie op. De beweging van '68 was immers voor een groot deel overwoekerd door studentikoze sektarische marxistische stromingen. Veel mensen die eind jaren '70 directe actie naar voren schoven als oplossing voor problemen als woningnood, militarisme en atoomstroom, wilden daar niets (meer) mee te maken hebben. Op cultureel gebied voltrok zich een vergelijkbaar proces, met de opkomst van punk en *new wave*. Het was een reactie op de zouteloze progrockgroepen in de jaren '70 en de industrie die daar omheen was ontstaan. In de muziek en kunst gold voortaan, net als in de politiek, dat je 'het zelf moest doen'; *Do It Yourself*. DIY werd in feite de onomschreven ideologie van de actiebeweging van de jaren '80. Belangrijk voor de ontwikkeling van strijdbare en flexibele actiestructuren die toen ontstonden, was dat DIY niet alleen beschouwd werd als een individueel concept. Het gold net zo goed voor collectief handelen, dat niet langer afhankelijk gemaakt werd van goedkeuring door ambtenaren of platenbazen.

Praktisch voordeel

Het 'praktikalisme' had veel voordelen. Dat er snel gereageerd kon worden en dat er veel actie ondernomen werd bijvoorbeeld. Ook was de beweging makkelijk toegankelijk. Je hoefde niet eerst dikke marxistische pillen doorgeworsteld te hebben, voor je mee mocht spreken. In tegendeel; je telde eerder mee als je goed was in deuren openbreken of barricades lassen. Het is echter zeer de vraag of 'do it yourself' nog wel volstaat als ideologie, als het dat al ooit gedaan heeft, voor de problemen die we nu om ons heen zien opwellen. Wat er in de jaren '70 en '80 'self' gedaan werd, geschiedde voor een groot deel door gebruik te maken van diensten en steun uit de oude linkse en vaak veel gematigdere structuren (zoals vakbonden, buurthuizen, solidariteitsorganisaties, wereldwinkels en politieke partijen als de PSP). Die structuren zijn allemaal grotendeels verdwenen of dermate opgenomen in het systeem dat ze eerder bij de tegenstander horen.

Ook veel andere factoren die een voedingsbodem vormden voor de toen opbloeiende DIY-cultuur, zijn er nu niet meer (zoals kraakpanden, uitkeringen, en een sympathieke tijdsgeest). Jonge mensen die zich nu zorgen maken over maatschappelijke problemen om hen heen, hebben weinig aan de mededeling dat ze het maar 'zelf moeten doen' als er voor hen geen enkel aanknopingspunt in de buurt te vinden is waar ze zouden kunnen beginnen. Een zichzelf respecterende actiebeweging zou dan ook moeten werken aan nieuwe structuren en theorieën, die het mobiliseren en activeren van mensen die aan politieke actie zouden willen deelnemen, mogelijk maken. Daarvoor moeten misschien oude en ingesleten gebruiken en ideeën, 'DIY' voorop, afgestoft en vernieuwd worden.

FOTO: KLASSE!

Een westerse winkel in Sofia, Bulgarije. De 'kritische graffiti' is onderdeel van de reclame.

Creatief kapitalisme

Er is echter nog een tweede belangrijke reden waarom 'DIY' herijkt zou moeten worden. Die ligt op een wat abstracter niveau. De economische managementsmodellen van het (westerse) kapitalisme zijn de laatste tijd in snel tempo veranderd. Zelfwerkzaamheid en zelfcontrole zijn tegenwoordig bijna standaard en (uiteraard sterk gereguleerde) 'creativiteit' en 'autonomie' maken steeds vaker deel uit van het arbeidsproces. Volgens sommige arbeidssociologen wordt kritiek en creativiteit in toenemende mate opgenomen door kapitalistische productieprocessen en vormt het de motor daarvan. De 'popfilosoof' Slavoj Zizek plaatst het moment van omslag exact bij de 'creatieve opstand' van mei '68 en voert Starbucks op als voorbeeld. Daar koop je voor veel geld niet meer een simpel kopje koffie, maar kun je meteen je politieke kritiek kwijt door *fair trade* koffie te kiezen en is het interieur ook nog enigszins alternatief aangekleed. Je zou ook kunnen zeggen dat de McDonald's het toppunt is van 'corporate DIY' waar ze er in geslaagd zijn je te bewegen om alles zelf te doen zodat er nauwelijks nog personeel nodig is. Steeds meer bedrijven hebben ook een afdeling voor 'corporate social responsability' waar iets leuks gedaan wordt met goede doelen. Bij de overheid is een vergelijkbare ontwikkeling gaande en wordt je (individuele) eigen verantwoordelijkheid benadrukt bij werkloosheid of handicap, of (collectieve) bij privatisering van overheidsdiensten en nutsbedrijven.

Natuurlijk zijn het niet de *werkelijke* eisen van mei '68 die het bedrijfsleven is gaan overnemen, maar een geperverteerde versie ervan die hen goed uitkomt. De belangrijkste mutatie die ze toebrachten, was de eisen (of als je het Lacaniaans wilt uitdrukken: begeerten) terug te brengen tot zuiver individueel niveau, zoals bijna alles geïndividualiseerd en gefragmenteerd is. Toch levert dat een problematische nieuwe situatie op, die in ieder geval dwingt om vraagtekens te zetten bij het te gemakkelijk terugvallen op dezelfde antwoorden en strategieën van toen. Het is bijvoorbeeld geen toeval dat de Yuppies van nu vernoemd werden naar de Yippies (van Youth International Party, onderdeel van de tegenbeweging in de VS in de jaren '60 en '70). De term werd gelanceerd door een van hun voormannen, Jerry Rubin ('Do it!') die in de jaren '80 het zakenleven omarmde en verklaarde dat het feitelijk om dezelfde strijd ging. 'Creativiteit' wordt nu door politici en projectontwikkelaars gezamenlijk ingezet om kunstenaars gratis gebouwen te laten bewaken als anti-krakers, terwijl de buurt 'verbeterd' wordt (lees: alleen nog voor yuppies te betalen en op hun smaak ingericht: geen tweedehandsboekwinkels en Turkse groenteboeren meer, maar sushibars en yogatenten).

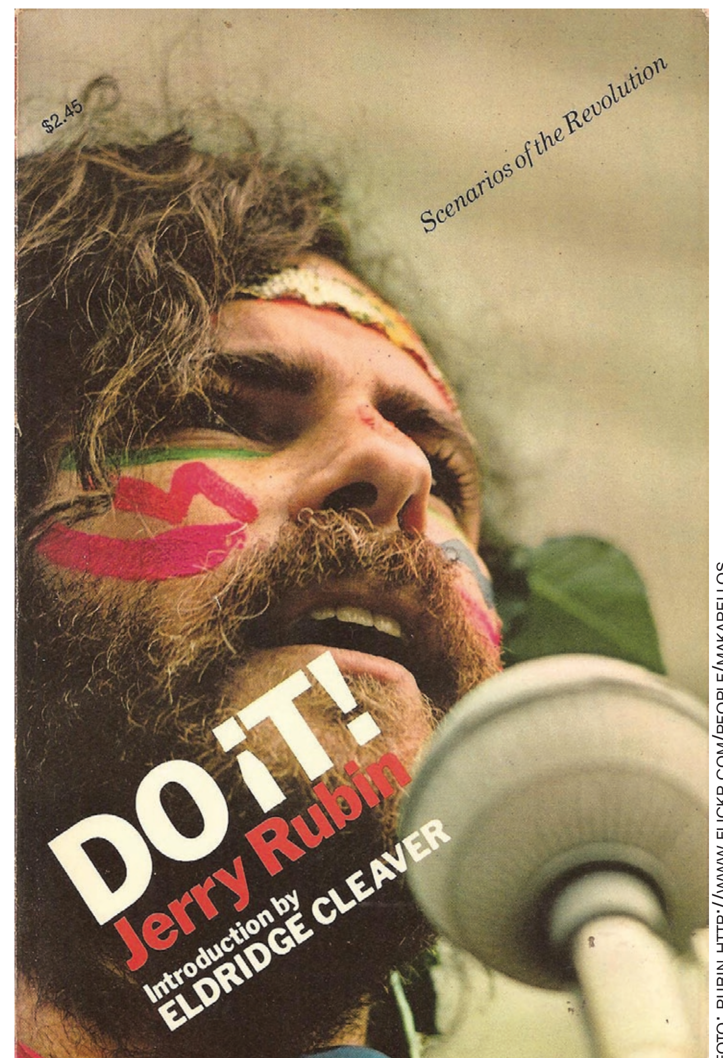

FOTO: RUBIN HTTP://WWW.FLICKR.COM/PEOPLE/MAKARELLOS

Just Do It?

BDIY (of DDIOYB)?

DIY is dus hard aan vernieuwing toe, waardoor het weer een nuttig concept kan worden voor het bieden van handelingsperspectief en voor het afdwingen van werkelijke veranderingen. 'Beyond DIY' zou je kunnen zeggen. Of zoals de Hamburgse band Tocotronic zingt: *'Mach es nicht selbst.'(**) Don't Do It Yourself?* Of *Do It Yourself but not on your own* (DIYBNOYO)?

De waardevolle elementen van de oorspronkelijke DIY, die activisme en cultuur zo'n krachtige impuls gaven, moeten dan natuurlijk behouden blijven. Maar er moeten vooral elementen aan toegevoegd worden die aangepast zijn aan de veranderde samenleving en het proces van 'hercollectivisering' en theorievorming bespoedigen. 'Doen' alleen is dan niet meer genoeg. Het bestuderen en analyseren van de economische en politieke processen om ons heen, moet er integraal onderdeel van worden. Actievoerders die niet ook investeren in het opbouwen van structuren en denken over een strategie, dreigen tegenwoordig voor de karren van hun tegenstanders gespannen te worden.

**) zie www.2dh5.nl*

***) Of dichter bij huis Bram Vermeulen: Doe Het Niet Alleen*
(...)
Doe waar je zin in hebt
Ga je gang
Wees niet bang
Maar doe het niet alleen
(...)

Noam Chomsky

HET GEDACHTE-EXPERIMENT

Het vorige nummer van Klasse! besteedde ruimschoots aandacht aan Noam Chomsky en diens denk- en schrijfwerk. Ditmaal een column over een recente interventie.

★ MARTIN HULSING

Na de moord op Osama bin Laden kreeg Noam Chomsky het behoorlijk voor de kiezen. Hij werd door velen gevraagd om zijn mening te geven. Op 4 mei kwam hij met een korte respons (www.zcommunications.org/my-reaction-to-osama-bin-laden-s-death-by-noam-chomsky) waarop een stortvloed aan reacties volgde. De meeste reacties uit de derde wereld waren in de vorm van "zo denken wij er ook over, dank voor het onder woorden brengen". Er waren ook soortgelijke reacties uit het westen, maar het overgrote deel van de westerse reacties waren toch vooral woedende scheldpartijen, "vaak op het hysterische af". Het tekent hoe verschillend er tegen de wereld wordt aangekeken.

Het enige dat Chomsky in zijn respons zegt is dat Bin Laden wordt "verdacht", en dus voor een rechtbank gesleept moet worden (zo doen wij dat toch in het Westen?) en dat de situatie in Pakistan door deze moord verder uit de hand loopt, met mogelijke gevolgen die zeer verstrekkend en afschuwelijk kunnen zijn. Eigenlijk niet zo heel erg controversieel. Maar wat de mensen echt woedend maakt, is het gedachte-experiment dat hij er aan toevoegt: "We kunnen onszelf afvragen hoe onze reactie zou zijn als Iraakse commando's op het erf van George W. Bush zouden landen, hem vermoorden, en zijn lijk in de Atlantische oceaan dumpen. Er is geen twijfel dat zijn misdrijven een stuk erger zijn dan die van Bin Laden. Bovendien, hij wordt niet slechts 'verdacht', niemand twijfelt er aan dat hij 'besluitvormer' was die de opdracht gaf tot het 'ultieme internationale misdrijf, dat slechts verschilt van andere oorlogsmisdrijven doordat het op zichzelf al het kwaad dat er uit voortvloeit in zich draagt' (citaat van het Neurenberg Tribunaal), waarvoor de Nazi's werden opgehangen." Ook niet erg controversieel: de Amerikaanse aanval op Irak veroorzaakte honderdduizenden doden, miljoenen vluchtelingen en gruwelijke sektarische conflicten die zich over de gehele regio hebben verspreid.

Voor velen mensen in het westen is het moeilijk te verteren dat ook hun politiek leiderschap en het bedrijfsleven zich schuldig maakt aan de meest afschuwelijke misdrijven, en over het algemeen op veel grotere schaal dan het schuim dat de scepter zwaait over de landen van de derde wereld. Dat komt eenvoudigweg omdat ze machtiger zijn, en dus veel meer de mogelijkheid hebben om schade aan te richten. De mensen willen nog wel geloven dat er foute bedrijven zijn, dat wapenhandel niet zo netjes is, et cetera, maar dat het hele systeem verrot is, gaat er niet in. Overigens met dank aan de media, die zich in de eerste plaats druk maken over de gemeneriken uit de rest van de wereld, van wie de misdaden breed worden uitgemeten.

De keurige ministers die, op advies van het bedrijfsleven, bij het afsluiten van internationale handelsverdragen het onderste uit de kan halen, en daarmee de levens van stumpers over de hele wereld aan de rand van de afgrond brengen, zien er niet erg misdadig uit. Maar ze brengen boeren over de hele wereld aan de bedelstaf door verplichte concurrentie met onze zwaar gesubsidieerde landbouwproducten, onder het mom van de vrije markt; vissers wordt de toegang tot hun eigen zeeën ontzegt, omdat de visquota worden opgekocht en doorgegeven aan de roofdieren die in de afgelopen decennia onze kusten hebben vernietigd; en zij die hun mond durven open te doen worden opgesloten, gemarteld en afgemaakt door dictators, die als vrienden worden beschouwd zolang ze 'stabiliteit' brengen.

Dat bepaalt het verschil. Wij zien de foto-ops van de in maatpakken gestoken verantwoordelijke autoriteiten en hun lege verhaaltjes over de vrije markt, winstverwachtingen, humanitaire acties en veiligheid. Er is geen ruimte voor gedachte-experimenten. Die hebben ze in de derde wereld niet nodig, daar moeten ze dag in dag uit omgaan met de door ons veroorzaakte verwoestingen.

Cultuur

Peter Paul Zahl, Noise And Resistance, G.W. Sok Werk Gemeenschap Politiek Oorlog

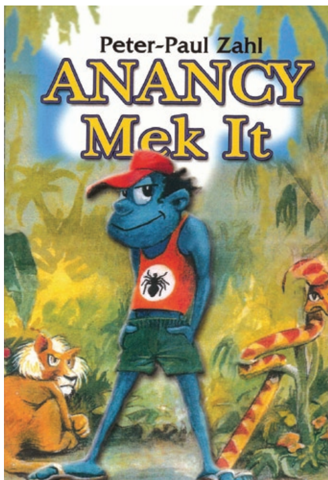
Literatuur

PETER PAUL ZAHL

De Duitse schrijver Peter Paul Zahl is op 24 januari overleden in Jamaica, waar hij de laatste vijfentwintig jaar van zijn leven doorbracht.
Eerder in Klasse! nummer 5 voerden we zijn boek **De Gelukkigen** op, als een van de meest inspirerende stukken literatuur ooit.

Peter Paul Zahl werd in 1944 in Freiburg geboren, waar zijn vader een drukkerij en kinderboekenuiteverij runde. In de jaren '60 toog hij naar Berlijn, om aan de dienstplicht te ontkomen.
Daar begon hij ook een drukkerij, waar al snel de pamfletten van de opbloeiende tegencultuur van de pers rolden. Hij schreef toen ook al zelf en begon onder andere het tijdschrift Spartacus, voor "leesbare literatuur".

Al snel had hij een eerste veroordeling te pakken (een half jaar voorwaardelijk) voor het drukken van een poster waarmee 'Sympathie met de RAF' uitgedrukt zou worden. Zijn drukkerij werd meerdere keren overhoop gehaald door de politie. Toen hij de politie beschoot bij een controle in 1972, en er een raakte, verdween hij voor tien jaar de gevangenis in. Daar schreef hij onder meer zijn dikke roman De Gelukkigen, die een enorme hit in de radicale beweging werd.

Toen hij in 1982 vrijkwam, en de wereld overzwierf maar vooral in het Caribisch gebied woonde bleef hij actief als publicist. In Jamaica vond hij wat rust, schreef nog voornamelijk kinderboeken en 'krimis' en kwam vaak terug naar Duitsland voor lezingen.
De Duitse staat probeerde hem nog zijn staatsburgerschap te ontnemen terwijl hij in Jamaica woonde, maar dat mislukte. De enige die hem aankon, was de kanker.
De Gelukkigen en een bundel gedichten en proza getiteld Het Lijkt Wel Vrede, werden ook in het Nederlands uitgegeven.

Een mooi voorbeeld van zijn werk is deze beschrijving van de Berlijnse nieuw(hoog)bouwwijk uit 1975:

Märkisches Viertel

architectuur:
voortzetting van de lopende band
met andere middelen

50.000 gevangenen
in één-/twee-
en meerpersoonscellen
hygiënisch verpakt.

DIN-hemel
open straten
open voor artillerie
methode Haussmann
één politiebureau in het centrum

drie aan de periferie
gas/water/stroom:
buiten -
om af te kunnen sluiten
bij onlusten.

sociologisch testgebied:
zelfmoordcijfers
aantal diefstallen in de supermarkt
po's/honden/kanaries
rockers/gebruik van slaapmiddelen

uitslaan van de wijzers:
water- en stroomverbruik
na de zege van Hertha en commissaris.
rustpauze van de seismografen:
's morgens om negen uur

volkenmoord/subtiel:
geen gat in het hoofd
maar een gat in de ponskaart
prijs per m²: vierenzeventig
tendens: stijgend.

om de vier jaar:
vrije verkiezing van de bewakers -
zwart/roze/rood/blauw

in toenemende mate opstandig
was niet gepland

Film

NOISE AND RESISTANCE

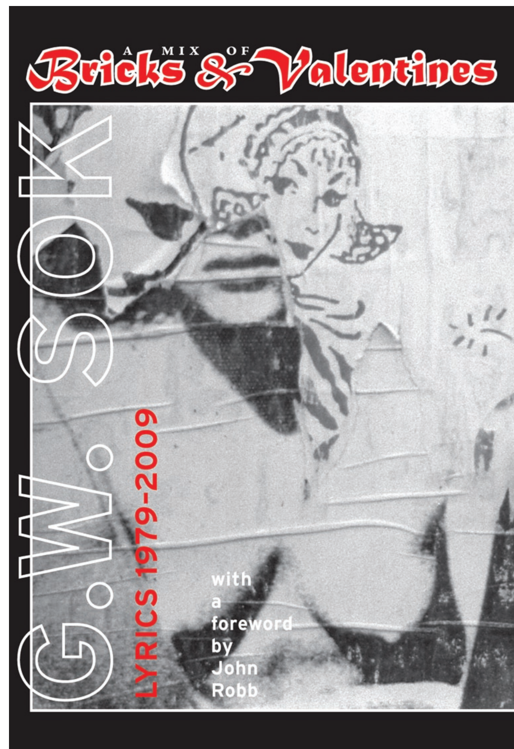
Noise and Resistance is een nieuwe documentaire van Francesca Araiza Andrade en Julia Ostertag.
De film wordt door henzelf omschreven als "een reis door Europa's subcultuur". Het gaat over punk en alternatieve muziek, maar laat vooral die muziek zien die zich onderdeel beschouwt van radicale politieke strijd. Die politieke strijd, waaronder veel feminisme, maar ook arbeidsstrijd en woonstrijd, komt dan ook uitgebreid in beeld. Meer informatie bij http://www.noise-resistance.de

Exteksten

G.W. SOK: A MIX OF BRICKS & VALENTINES

Dertig jaar lang was G.W. Sok de zanger en tekstschrijver van The Ex. Eind 2008 verliet hij de groep. In september verschijnt nu *A Mix of Bricks & Valentines*, bij PM Press USA, met daarin al zijn songteksten van 1979 tot 2009: 384 pagina's met ruim 250 teksten vol woede, compassie, humor en oprechte betrokkenheid... Teksten waar (de) beweging in zit. T.z.t. 20 euro in de leukere boekhandel, of via de mailordershop van The Ex (mailorder@theex.nl).

En ook

WERK, GEMEENSCHAP, POLITIEK, OORLOG

Nieuwe vertaalde geïllustreerde brochure uitgegeven door AGA en de Vrije Bond. Voor 2,50 verkrijgbaar in de betere boekwinkel, Het origineel is online te vinden op www.prole.info. Meer info: agamsterdam.wordpress.com

Aseed tegen gifsoja

Opdat supermarkten en voedingsindustrie niet overgaan tot het 'greenwashen' van genetisch gemanipuleerde soja (grondstof voor veel (vee)voedsel) wordt actie gevoerd bij de supermarkt. Meer info: www.gifsoja.nl

Neem het niet!

Het geruchtmakende pamflet *Indignez vous!* van de oude Franse verzetsveteraan Stéphane Hessel, is nu eindelijk in Nederlandse vertaling verschenen. Bij uitgeverij Van Gennep voor 3,95 en met als titel "Neem het Niet!"

Klasse! wil je geld...

Het liefst brengen we de *Klasse!* iedere maand uit, maar daar hebben we het geld niet voor. Met dit nummer is de schatkist weer leeg (drukken kost zo'n 1000 euro). Met 300 donateurs van elk 20 euro per jaar draaien we quitte. Wordt daarom donateur, zodat we een gratis politieke krant kunnen blijven maken. Of organiseer een benefiet ofzo. We komen graag langs met sprekers en filmpjes en dergelijke. (www.klasse-krant.nl klasse@globalinfo.nl)

Oude nummers van *Klasse!* zijn als PDFs te vinden op de website www.klasse-krant.nl

Top 5 van het bezuinigingspakket van 18 miljard (tot 2015)

1. Bijstand
AOW/WW: 4 miljard.
Verkorting WW-duur, latere pensioenleeftijd.

2. Zorg
Totale lastenverzwaring patiënten: 7,5 miljard (Chronisch zieken: 4,4 miljard).
600 miljoen op geestelijke gezondheidszorg, 130 miljoen op huisartsen, persoonsgebonden budget wordt afgeschaft, Zorgmarkt wordt opengesteld voor buitenlandse verzekeraars.

3. Kinderopvang
1,2 miljard (door bijvoorbeeld verlaging uurtarief voor ouders, en verlaging kinderopvangtoeslag tweede kind).

4. Openbaar Vervoer
Volgens bonden t/m 40% van het OV in grote steden (kan oplopen tot 120 miljoen).

5. Kunst & Cultuur
200 miljoen per 1 januari 2013, verhoging btw op toegangskaartjes van 6 naar 19%.

6. Onderwijs
Lager en middelbaar onderwijs: 300 miljoen op 'passend onderwijs', hoger onderwijs: 500 miljoen.

7. Ontwikkelingshulp
1,9 miljard. En meer 'ontwikkelingshulp' via bedrijfsleven.

18 juli in Tilburg: Nacht v/d Revolutie

Op 17 juli 1936 begon de militaire opstand tegen de linkse regering in Spanje, waarmee de Spaanse revolutie begon. Op hetzelfde moment bijna veertig jaar later, 19 juli 1973, trok in Nicaragua het Sandinistisch Bevrijdingsfront de straten van Managua binnen.
Een mooi moment om aandacht te geven aan solidariteit, niet alleen met het verzet van toen in Spanje en Nicaragua, maar ook met de opstanden en het verzet in Noord-Afrika en het Midden-Oosten en met de protesten in Spanje en Griekenland.

Van 18 op 19 juli organiseert de Tilburgse Anarcho Sociëteit (TAS) daarom samen met Weldaad en anderen een lange nacht van solidariteit met eenieder die strijdt tegen dictatuur, onderdrukking en uitbuiting. Die nacht in het Duvelhok onder meer lezingen, workshops, muziek, eten, skypeverbindingen met Nicaragua, Spanje en Egypte, open podium, film, quiz, ontbijt; met medewerking van Peter Storm, Jan Jaap de Ruiter, Thera van Osch, Monica Baltodano, en vele anderen.

In de nacht van maandag 18 juli op dinsdag 19 juli... *from dusk till dawn* van negen tot zes in het Duvelhok (St. Josephstraat 133) te Tilburg... voor iedereen... gratis mee te maken en mee te doen.

Zie georganiseerde-weldaad.nl/tas of mail tas@georganiseerde-weldaad.nl

"Morning comes whether you set the alarm or not."
(Ursula Le Guin)

Organisaties

ANARCHISTISCHE GROEP AMSTERDAM (AGA)
Zaterdag Anarchistische Bibliotheek van 14.00 tot 18.00u.
1e Schinkelstraat 14-16 A'dam
• agamsterdam.wordpress.com
VRIJE BOND
• www.vrijebonc.nl
OMSLAG
Werkplaats voor duurzame ontwikkeling. Hoogstraat 301a in Eindhoven. (Bezoeken: bel dan eerst 040-2910295)
• www.omslag.nl
GRENZELOOS
• www. grenzeloos.org
DOORBRAAK
• www.doorbraak.eu
KRITISCHE STUDENTEN
• www.kritischestudenten.nl

Websites

• www.devrije.nl
• www.indymedia.nl
• www.konfrontatie.nl
• www.globalinfo.nl
Kleintje Muurkrant:
• www.stelling.nl/kleintje
• www.aktieagenda.nl
• ourmediaindymedia.blogspot.com
• www.economischegroei.net

Boekwinkels en infocentra

(Op deze plekken kun je de krant vinden om zelf te verspreiden)
DE ROOIE RAT
Oudegracht 65, Utrecht
• www.rooierat.nl
HET FORT VAN SJAKOO
Jodenbreestraat 24
Amsterdam
• www.sjakoo.nl
ROSA
Folkingedwarsstraat 16A
Groningen
• www.bookshoprosa.org

Plekken voor vertier en revolutie

JOE'S GARAGE
Pretoriusstraat 43 in Amsterdam
• www.joesgarage.nl
RESTAURANT DE HAGEDIS
Waldeck Pyrmontskade 116, Den Haag
• www.restauranthagedis.nl/
EETCAFÉ WATER & BROOD EN PIRATENBAR,
Hellingweg 127, Den Haag
070-3997455
HUIZE SPOORLOOS
Wilhelminastraat 33, Emmen
• www.huizespoorloos.org
OUDE RKZ
Emmastraat 15, Groningen
• www.orkz.net
HET BLIJVERTJE
3e Oosterparkstraat 44-88, A'dam
• www.slimblijven.nl/
OCCII EN MKZ
Amstelveenseweg 134, Amsterdam (MKZ om de hoek)
• www. occii.org
ACU, Voorstraat 71, Utrecht
• www. acu.nl
KNOFLOOK
Havendijk 1, Den Bosch
• www. verenigingontspoord.org
GROTE BROEK, Nijmegen
• www.grotebroek.nl
DE MALLEMOERE
Oude Velperweg 36
• www.typewriterdistro.nl
ASSEZ
Sparrestraat 1a, 9000 Gent (B)
• www.anarchie.be/AC

Agenda

v.a. ma. 11 t/m eind juli
bij Nantes (F) - Antikapitalistisch actiekamp, voorbereiding G20
• www.gzero.info

ma. 18 - di. 19 juli
Tilburg - Nacht van de Revolutie
Zie elders op pagina 8
• www.georganiseerde-weldaad.nl/tas

vr. 22 - vr. 29 juli
Luleå (Northern Sweden) - International action camp against the NEAT military exercise area
• warstartshere.com/en/actioncamp

wo. 27 juli - za. 6 augustus
Khimki-2011, Moscow region, Russia - Eco-camp
• avtonom.org/en/node/15894

za. 30 juli
Scheveningen - Queer aan zee
• scheveningen.tinyurl.com/queeraanzee

wo. 3 - zo. 7 augustus
Oberhausen (D): Antifacamp
• antifacamp.de/

do. 4- za. 13 augustus
Amsterdam - Pluk de nacht (openlucht filmfestival) • www.plukdenacht.nl

zo. 7 - zo. 14 augustus
Jänschwalde/Brandenburg (D) - Climate Kamp
• www.lausitzcamp.info

wo. 10 - ma. 15 augustus
East Anglia, England - Earth First gathering
• earthfirstgathering.org.uk/2010/front.html

vr. 12 - za. 13 augustus
Melderslo, Limburg - Punxpicknick festival
• www.punxpicnick.nl

vr. 12 - zo. 14 augustus
Ruigoord - Landjuweel
• www.landjuweelfestival.nl

do. 25 - ma. 29 augustus
Bulgarije - No Border Camp
• noborderbulgaria.wordpress.com/2011

vr. 26 - zo. 28 augustus
Amsterdam - Ruimte Festival ADM
• www.admleeft.nl

di. 13 september
UK - Grootste wapenbeurs UK geblokkeerd
• www.stopthearmsfair.org.uk

En ergens daarna (en met jullie steun): een nieuwe *Klasse!*

LAY-OUT: JOS (MAIL@DRUXAT.NL)

